

*2910 • 08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | גליון 326

בא | חיבור העולם הכלל והפרט בכח השולחן שבת

מסי לרות ארץ הנפש

שביבי אור מתורתו האדירה והנדירה
של הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א
ערוך על פי שיעוריו של בנו ממושיך דרכו ואורו
הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

מסילות אל הנפש

תוכן העניינים

- 1 פתח דבר
- 3 שוברים להם את העצמות!
- 10 סוד הצדקות - אהבת ישראל!
- 15 השלמת מהלך הגאולה
- 18 מתנה טובה ושבת שמה
- 22 התנאי הראשון בסעודות שבת!
- 25 על מי מנוחות ינהלני
- 26 מעלת השירה בשבת
- 28 העולה מן האמור להלכה ולמעשה

הזמינו לבית או לעסק
קופת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי
עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המאי"ר לארץ

התנסות והפגנת ספר מודיש ורבינו דריב יודם נייסאל אברג'יל זיע"א

8771301 345 נתיבות 08-37-40-200/*2910

office@h-l.org.il 077-223-1130

www.hameir-laarets.org.il המאיר לארץ

08-649-9859 054-26-380-26
קו 'המאיר לארץ' לקבלת דגש של אור

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

פתח דבר

ואילו השלישי טען שאי אפשר להגיד שזה מה שמאפיין צדיק, שהרי הדברים הללו הם חובתו של כל יהודי, ולכן צדיק זה אחד שמתענה, מסגף את גופו, לובש סמרטוטים, והפנים שלו מלאות קמטים ומכווצות...

ומכיון שלא הצליחו להגיע להכרעה, החליטו ללכת לנפתלי, השכן הזקן שגר לידם. 'הוא כבר בן 87, אולי הוא ידע משהו'.

נפתלי גרר את רגליו היגעות אל הדלת ופתחה. לאחר ששמע את השאלה, עצם את עיניו והרהר מספר רגעים, ולאחר מכן אמר: 'צדיק זה יהודי שמצליח לעמוד בנסיונות! צדיק זה אחד שלמרות כל הנסיונות העוברים עליו הוא נשאר תקיף באמונתו ובשמחתו!...'.

השעה 12 בלילה, מאיר חש על עצמו היטב את המילים הנאמרות בקריאת שמע שעל המיטה: 'המפיל חבלי שינה על עיני ותנומה על עפעפי. ובשארית כחותיו גרר את גופתו אל המיטה...'

כמאליו, מתוך הרגל רב שנים, הושטה ידו אל הספר התורן שעמד בקביעות ליד המיטה (כדי שעייניו עוד יספיקו לטהר עצמם בהסתכלות על אותיות התורה קודם השינה), ופתחו...

וכך נכתב שם:

פעם ישבו שלשה חברים ודנו יחד, מה היא הגדרה של 'צדיק'. הראשון אמר: שצדיק זה אחד שמקיים את כל דברי השולחן ערוך.

השני אמר, שצדיק זה אחד שנוזהר מאוד מאוד בכל העניינים הנוגעים לכבוד הזולת.

מעין החכמה

וממילא כל יהודי הוא בן של הקב"ה, ולכן הוא יכול לפעול אצלו יתברך מה שרוצה.

ועיקר הנסיון של היהודי, בשעה שנופל למקום שנופל, ונעלם ונסתר ממנו

1. וזה לשון הגה"ק הרב אליעזר שלמה שיק זיע"א (נהרי אפרסמון - תחילת מעשה יג):

כידוע, על עם ישראל נאמר: "בנים אתם לה' אלהיכם" (דברים יד, א),

2 מסילות אל הנפש

פרשת בא - פתח דבר

הוא התהלך הלוך ושוב... 'מאיפה מתחילים לבדוק?!

ובסופו של דבר הוא החליט, הרי בשבועות הללו אנו חיים עם דמותו של משה רבינו,² אם כן נתחיל את הבדיקה בחומש שמות...

עיניו של מאיר נפתחו לרווחה, העייפות סרה ממנו, והמחשבות שטפו את מוחו בקצב... 'הגדרה מעניינת מאוד! אך האם היא באמת נכונה?!...

והוא קם ממטתו והלך לסלון, ושם, ליד הספרייה העמוסה בספרים,

מעין החכמה

השבוע אלא צריך 'לחיות' את הפרשה ולראות כיצד היא משפיעה לטובה על חייו.

בשיחה שמסר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א אמר כך:

עלינו לדעת שהשפע שהקב"ה מוריד לעולם משתלשל ויורד לעולם דרך פרשת השבוע, וביתר דיוק, דרך קטע הפרשה ששייך לאותו יום.

ולכן כדאי (גם לנשים) לקרוא בכל יום ויום את הפסוקים השייכים לאותו יום. לדוגמא: ביום ראשון את 'ראשון' של הפרשה, ביום שני את 'שני' של הפרשה, וכן הלאה.

ובזכות הקריאה העקבית הזו יוכל האדם להמשיך על עצמו שפע למשך כל אותה היום.

אמנם, כדי שיוכל האדם 'לחיות' עם הפרשה, להסיק ממנה הוראות והדרכות לחייו האישיים בכלל, ולאותו יום בפרט, עליו ללמוד את פירושו של רש"י.

מקובל בידנו שכאשר רש"י כתב את פירושו על החומש הוא לא למד מתוך ספר תורה או חומש רגילים, אלא מתוך ספר התורה של מתיבתא דרקיעא, על כן גנוזים בתוך פירושו סודות עליונים.

האור שצריך להשיג בהשגת אלקות, ועכשיו כבו ממנו כל האורות, שאף על פי כן יחזיק מעמד ולא ישבר, אלא יהיה בשמחה, ויחיה את עצמו עם מה שהאיר לו מקודם...

אבל אם אינו יכול להחזיק מעמד בשעה שכבו ממנו כל האורות, והוא נופל בעצבות ונחלשת דעתו, זה סימן שהוא עדיין רחוק מהשלימות. כי עיקר שלימות בר ישראל הוא, שיכול לחזק את עצמו בכל מה שעובר עליו, ויכול להחזיק את עצמו בכל המצבים שבעולם... ואפילו שנעלמים ונסתרים ממנו כל האורות, ונדמה לו כאילו עזבו אותו, וכבר לא צריכים אותו, אף על פי כן הוא לא נשבר מכלום!

ובזה בר ישראל גדול יותר מכל מלאכי מעלה, כי מי שנמצא בזה העולם המלא נסיונות קשים ומרים, המלא העלמות והסתרות וירידות וחשכות, ואף על פי כן הוא מחזיק מעמד ואינו נשבר, אלא הוא משמח את עצמו עם כל מה שיכול, בזה היא גדולתו!...

2. בספר היום יום (ב' חשוון) הובאו דבריו של הגה"ק רבי שניאור זלמן מלאדי זיע"א, שצריך לחיות עם הזמן, וביארו לתלמידיו שיש 'לחיות' עם פרשת השבוע - יהודי צריך לדעת שלא די לקרוא את פרשת

פרשת בא - שוברים להם את העצמות!

שוברים להם את העצמות!

ולא רק המצרים התגלו במעורומיהם! גם שאר אומות העולם התגלו בשפלותם, שהרי כל העולם ידע על כך, כל העולם ידע שכבר 116 שנה משעבדים השדים והרוחות הללו את עם ישראל, וזה לא הזיז להם! ³ - 'מה אכפת לנו מהיהודים!...'

והאמת כאן מתעוררת לה השאלה הידועה, השאלה המנקרת במוח כל הזמן: **הרי** בגמרא הקדושה (ביצה כה:) אמרו: 'תנא משמיה דרבי מאיר, מפני מה ניתנה תורה לישראל? מפני שהן עזין... שאלמלא לא ניתנה תורה לישראל אין כל אומה ולשון יכולין לעמוד בפניהם!'

מעין החכמה

3. כאשר ביקש שכם בן חמור לשאת את דינה בת יעקב לאשה, אמרו לו בני יעקב: 'כל זמן שאתה ערל, אין סיכוי! קודם כל תמול ואחר כך נדבר!'

ושכם שכנע את כל בני עירו למול יחד אתו... וביום השלישי למילה, היום בו תחושת הכאב בשיאו, לקחו שמעון ולוי את חרבם והרגו 24,000 איש!

באותה שעה עמד ס"מ הרשע לפני כסא הכבוד והרעיש שמים וארץ 'אני רוצה לנקום בשמעון ולוי... ובשמים הסתכלו עליו בחינך ושאלו אותו: 'ממתי אתה דואג ליהודים?!' הרי בני שכם נימולו ואם כן הם יהודים! והראיה שהארו"ם שותק! ואם כן תשתוק גם אתה!...' (עפ"י מעם לועז, פרשת וישלח - בראשית לד, לא).

הפרק הראשון (וסוף הפרק השני) שבחומש שמות עוסק בשעבוד הקשה והאכזרי ששעבדו המצרים את עם ישראל.

המצרים 'המנומסים והמתורבתים' התגלו, באותן שנות השעבוד, במהותם האמיתית - התברר שמתחת לכל 'המחצלות והחליפות המחוייטות' שוכנים הררי רשע, שדים ורוחות, מלאכי חבלה איומים ואכזרים...

שבירת עצמות, תלישת אברים, קבורת אנשים חיים, מניעת מזון, הלקאות בשוטים לחים ועוד, זה קצת מהקצת מסיפורי ההתעללות המצרית...

ואמר רבי שניאור זלמן מלאדי זיע"א: 'פירוש רש"י על החומש הוא יינה של תורה, פותח הלב ומגלה אהבה ויראה עצמית' (היום יום - כ"ט שבט). כלומר, מדת היראת שמים של האדם נמדדת לפי השקעתו בלימוד הרש"י של החומש, ורמז לכך, שהרי רש"י הוא הקיצור של התיבות 'יראת שמים'.

וכן רמז זאת מר"ן השולחן ערוך במה שפסק (סימן רפה - סעיף ב) שאף על פי שעיקר החיוב הוא לקרוא בכל שבוע את הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, מכל מקום מי שהוא ירא שמים ילמד גם את פירוש רש"י של הפרשה - נמצא שמדת היראת שמים של האדם נמדדת לפי לימוד רש"י של הפרשה...

זהה לשון המדרש (אוצר המדרשים - מדרש פסיקתא חדתא):

וכי מאחר שישראל חביבים כל כך למה מסרם ביד אויב?

אמר רבי חנינא, לפי שכל מדותיו של הקב"ה מדה כנגד מדה. בתחילה קודם שירדו למצרים, היו בני האמהות (רחל ולאה) מבזין בני השפחות (בלהה וזלפה) ולא נהגו בהם מנהג אחוה, והיה הדבר קשה מאוד בעיני הקב"ה, והיתה רוח הקודש צווחת ואומרת: "פְּלֹאֵי יָפֵה רְעִיתִי"⁴ (שיר השירים ד, ז)...

העזות של עם ישראל היא כל כך עצומה וחזקה, שלולי התורה הקדושה שמעדנת אותם, הם היו משתלטים על כל העולם!

והרי השעבוד היה לפני מתן תורה, ואם כן איך הצליחו המצרים לשעבד את עם ישראל? איך הם לא קיבלו מהם נגיחה?

ומצאנו לחז"ל הקדושים שהתייחסו לשאלה הזו, והשיבו: שהקב"ה רצה לחנך את עם ישראל, ולכן הוא לקח מהם את כל הכחות, והכניס אותם תחת המגף המצרי!

מעין החכמה

עד מאוד הוא הדבר שבפיו למסור לרבי, וראוי להם לעומדי התור להקדיש רגע נוסף לכבודו.

פניו של פרץ נעמדו מול עיניו הטהורות של ה'אוהב ישראל' מאפטא.

עיניו של הרב שהביטו בפרץ, ראו לחרדתם את הגיהנםם פתוחה מתחתיו. מתחת לשמונת הבגדים מסתתרת נשמה השקועה במדורים תחתונים שבשואל.

הלחלה רבה אחזה באותו רגע את הצדיק. בגדי שיראיו של פרץ הצבוע כמנהג בעלי בתים חסידים, ועוד שלל מיני הצבעונים העוטפות את פנימיותו של פרץ אינן עומדות מול עיניו הקדושות של הצדיק.

כאב עז פולח את לב הצדיק. רואה הוא על פניו של פרץ חטאים נוראים כמותן לא פגש מעולם. האיש הזה פשוט עבר על כל העבירות

4. **כך** נאמר בשיר השירים: "פְּלֹאֵי יָפֵה רְעִיתִי ומום אין בְּדִי" (שיר השירים ד, ז), ופירש הגה"ק הרב יהודה אריה ליב אלטר זיע"א (שפת אמת, פרשת לך לך - שנת תר"ס), וז"ל:

'בעצם נפשות בני ישראל אין מום, והערלה מום עובר בנפשות בני ישראל. ואילו כל הגויים ערלים, ולכן אפילו ימול עצמו מאה פעמים, ערל הוא, כי הערלה בהם בעצם מום קבוע. אבל בני ישראל י'מום אין בְּדִי'! והמילה עדות על זה!"

ובענין זה סיפר הגה"ק הרב אליעזר צבי מקאמרנא זיע"א (זקן ביתו, פ"ב מ"ד - אופן ו, וזתו"ד וראה גליון יחידתי, פרשת כי תצא - שנת תשפ"א):

הציבור הנעקף העומד בתור לא התאונן אחרי האורח העוקף. ארשת פניו הדחופה של פרץ אמרה להם ללא אומר ודברים כי חשוב

פרשת בא - שוברים להם את העצמות!

עליך לצום קודם כל פעם אחת תענית רצופה משבת לשבת ענה הרה"ק. 'בד בבד תתחיל בפועל לעזוב את חטאיך, אחרי שנה תמימה שלא תוסיף עוד לחטוא תבוא שוב אלי ואז אורה לך דרך תשובה ותיקון'.

פניו של פרץ אורו. זיק של תקוה ניצת בעיניו ורוח חיות ניפחה בנפשו.

סערה רבתי התחוללה באפטא באותה שבוע.

הרבנית אשת הרה"ק נפלה פתאום למשכב, חולי כבד תקף את גופה. אלא שהיא היתה רק הראשונה בשרשרת. למחרת התאוננה אחת הבנות על כאבים עזים ונפלה גם היא למשכב.

עוד ועוד מבני ביתו של הרה"ק נדבקו בחלאים שונים ומשונים באותה שבוע. היה ברור כי משהו עליון מתרחש כאן.

הרה"ק ראה בעיניו הקדושות כי זו הסטרא אחרא המתגרה בו אחרי שהתחיל לשבר את הקליפה הנוראה של פרץ.

שלח הרה"ק לקרוא לפרץ. פרץ הגיע בפיק ברכים והרה"ק הורה לו: 'סע לביתך פרץ, לא אוכל להחזיק אותך כאן בחצרי, קח לך דרך תשובה מהספרים הקדושים' הרה"ק הוציא לו כמה ספרים העוסקים בתיקוני תשובה. 'אחר שתעשה את כל אלו תחזור אלי ואז אתקן אותך לגמרי...'

היהודי הרזה שחיכה בסוף החדר יחד עם כולם לקבלת שלום לא עשה רושם מיוחד. רק חדי עין הבחינו ברעדה הבלתי רגילה האופפת את האיש לקראת גשתו אל הרה"ק.

שבעולם רק כדי להכעיס את הקב"ה. אפילו לעבודה זרה השתחוה כמה פעמים רח"ל, בלי תאוה אחרת רק כדי להכעיס את בוראו.

יחורד הרה"ק חרדה גדולה עד מאוד. פרץ אינו רואה כלום, מוחו העב והמגושם אף אינו מאמין בכח ראייתם של הצדיקים. 'הייתי אצל המגיד מקאזניץ' - אומר פרץ אל הרה"ק, וחיוך רחב ומדושן חשיבות על פניו - 'המגיד ביקש למסור לרבי שליט"א פרישת שלום'.

הטומאה הגדולה ששררה על פרץ היתה יותר מדאי בשביל הרה"ק. 'רשע צא מכאן!' התחיל הרה"ק להרעים עליו בקולו. 'איני מסוגל לראות פניך! מומר להכעיס!' הוסיף הרה"ק לרעום עליו ברעדה.

רוח הקודש הגלויה של הרה"ק היכתה את פרץ בהלם. גערותיו של הצדיק שברו קימעא את רוח הטומאה שעל לבו. 'רבי! האם יש עוד תיקון לחוטא כמוני? גמגם פרץ אל הרה"ק בקול סדוק.

יש, ודאי יש! אין לך דבר העומד בפני התשובה! ודאי שיש לך תיקון! ענה הרה"ק. פרץ נפל על הארץ מול הרה"ק. משתי עיניו התחילו לזלוג דמעות כמעייין. פרץ געה בבכיה עצומה ונוראה.

רחמים עצומים עטפו את האויר. איש לא ניסה אפילו להזיז את פרץ ממקומו. זמן רב ביכה פרץ את נשמתו מול הרה"ק. 'קום על רגליך! פקד עלי הרה"ק אחרי שעה.

פרץ קם באפיסת כחות. 'רבי! - השתנק שוב - רבי! הורני את דרך התשובה על חטאי המרובים והנוראים! נכונות עמוקה בערה בלבו של פרץ, הוא היה מוכן עתה גם לישרף חי בכבשן אש אם זה דרך התשובה שלו.

שעבוד), והקב"ה ראה שהחינוך הצליח, עם ישראל כבר הצליחו לזכך את פירוד הלבבות, ומעתה הם כבר מסוגלים להיות מאוחדים.

ומכיון שה'חינוך' הצליח חיפש הקב"ה צדיק שיהיה בכחו לרומם את נשמות ישראל מהבוץ שהם שקועים בתוכו, ולחזק להם את הבטחון העצמי - שלא ייראו ולא יתייראו מהקליפות וכחות הטומאה.

צדיק שיהיה בכחו להאיר את נשמות ישראל,⁵ ולהוציאם מעבדות לחירות, ומאפלה לאור גדול...

אמר הקב"ה איך אעשה להם שיקבלו בני השפחות? אורידם למצרים ויהיו כולם עבדים, ובשעה שנגאלים אעניק להם מצות פסח שיעסקו בה הם ובניהם ובני בניהם **ויאמרו כולם: "עבדים היינו לפרעה"** (דברים ו, כא), **נמצאו כולם שוים.**

וכל כל למה? להודיע גדולתו ושבתו של הקב"ה לכל באי עולם וידעו לעשות שלום בין בריותיו. לכך נקרא שמו 'שלום', שנאמר: "ויקרא לו ה' שלום" (שופטים ו, כד)...

חלפו שנים ארוכות בבית הספר המצרי 'לחינוך' (116 שנות

מעין החכמה

שלכם, אין עליכם שום רושם מחטאים, אפילו הגוף שלכם כבר מזוכך לגמרי!"

בשבת שלאחר פגישה זו עם ר' פרץ, התלהב הרה"ק עם סיפורו של ר' פרץ ואמר לתלמידיו: 'הביטו וראו עד כמה אין לך שום דבר החוצץ בפני כל יהודי בכל מצב מן התשובה, ולאיזה מדרגות רמות התשובה האמתית יכולה להביא את היהודי היותר גרוע!'

וסיים הרב מקאמרנא וסיפר: וכל ימי חייו היה הרב מאפסא מספר את הסיפור הזה למען ידעו את עוצם כח התשובה, ולהיכן היא מסוגלת לרומם את האדם גם אם הוא בדיוטא הכי תחתונה...

5. וכאן, ברשותכם, נעצור ונביא שני סיפורים:

האיש נעמד מול הרה"ק, והרה"ק נעמד מולו באימה מלוא קומתו. 'מהיכן כבודכם מגיע?' שאל הרה"ק ביראת כבוד.

האיש התחיל לבכות בכיה עזה ובלתי נשלטת: 'רבי, אני פרץ החוטא להכעיס שהרבי יודע... הרבי יודע איזה חוטא הנני... בשפל קול הוסיף פרץ ללחוש: 'באתי הנה עתה לבקש את דרך התשובה, הייתי בביתי שבע שנים ועסקתי כפי יכולתי בתורה ועבודה ותשובה עתה לבקש לקבל מהרבי את התיקון כפי שהרבי הבטיח לי אז!'

'ר' פרץ ר' פרץ - פנה הרה"ק בהתרגשות אל ר' פרץ והתכופף לנשק את ידיו. 'מתבייש אני מכך ר' פרץ, אתם כבר מאירים יותר ממני, אינכם צריכים אלי כבר לשום תיקון, כבר תיקנתם את עצמכם בתכלית בתשובה

פרשת בא - שוברים להם את העצמות!

במרכז נתינה ובליל שבת חיפשנו איזה בילוי ראוי לשמו, ביורדנו מהמלון לתור אחר מקום בילוי פגשנו באדם דתי אשר נכנס עמנו לשיחה, כששמע שזמננו פנוי הציע לנו לגשת לקרית צאנו מרחק הליכה של כמה דקות, שם מתגררר אדמו"ר, 'כדאי לכם לראות את סעודת השבת שלו שהוא מקיים בציבור' - אמר.

לא חשבנו רבות, איך שהוא השגנו כיפות, זיקט היה לנו, כך שיכולנו להיכנס ולהתחזות כדתיים, הגענו לשם בדיוק בעת כניסתו של הרבי ל'טיש', נעמדתי מולו ושמעתי את הזמירות לפני הקידוש בלא מעט התעניינות, סוף סוף זו לי פעם ראשונה בחיי שאני נתקל בדבר משונה כזה... לאחר מכן קידש הרבי על היין ונטל ידיו לסעודה ובצע על החלה, לאחר שטעם מעט מהחלה החל סורק את סביבותיו עד שעיינו נתקלו בי בעינים חודרות במשך דקות מספר שדמו בעיני כנצח, האדמה מתחת לרגלי החלה לבעור, אני מרגיש שאכן הרבי מתכוין אלי, ואלי בלבד, באותם רגעי הנצח הרגשתי את עצמי במלוא מערומי, חשתי כי הרבי יודע הכל אודות חיי מיום בו נולדתי ועד עתה, עז היה רצוני לברוח מעיני החודרות והדוקרות בי כמדקרות חרב, אך הפחד שיתק אותי וריתק אותי למקום, לא היה בי העוז לפסוע אפילו פסיעה אחת אחורה, גם לאחר שהרבי סילק מבטו ממני הייתי מוטרד מאוד והבכי עמד לפרוץ מקרבי.

שבנו לחדרנו ועליתי על יצועי, אך כל הלילה התהפכתי מצד אל צד, מבטו החודר של הרבי ליווה אותי כל הזמן, גם למחרת התהלכתי כסהרורי ולא מצאתי מנוח לכף רגלי. במשך אותה שבת גמלה בי ההחלטה: אני חוזר בתשובה והולך ללמוד תורה בשיבה...

במוצאי השבת חזרתי לירושלים וביום ראשון, בבוקר השכם, רגלי נשרכות כמאליהן

סיפר הרב דוד גרליץ זיע"א (והובאו דבריו בעלון 'בחצרות החיים', חלק ז - עמוד לו), וזה לשונו:

קבוצת פועלים יהודים עבדו ממול לחנותי בבניית בית קומות, בצהרי כל יום היו נכנסים לחנותי להינפש ולאכול דבר מה, הרב החסיד ר' פישל רוזנר זצ"ל שהיה בבחינת חכם לב יקח מצוות, בא כל יום בשעה זאת ושידלם להניח תפילין ולומר עמם קריאת שמע וקבלת עול מלכות שמים, רובם ככולם לא רק שלא ניסו להשתמט מכך אלא אדרבה נדחקו לזכות להיות מהראשונים, פרט לאחד, בחור מגודל פרע שקראו לו עזריה, הלה היה מתוכח כי כל זה לא יוסיף ולא יתן לו מאומה ובין כך לא יהפוך ליהודי שומר מצוות, וסירב בכל תוקף להניח תפילין...

שנים רבות עברו ביעף והקבוצה עברה משם, וכמעט נשכח ממני כל הענין, עד שביום בהיר נכנס לחנותי אברך גבה קומה עטור בזקן שחור עב מדות, לבוש כר"מ בשיבה ליטאית ותחת כנפו כרך גדול של שולחן ערוך, הלה מחייך לעומתי ואומר: 'ר' דוד אינך מכירני?'

הבטתי בו ממושכות והוגעתי את מוחי אם ראיתי אי פעם אדם זה אך לא עלה בזכרוני כלום, ואז פלט ואמר: 'אני עזריה'... כמובן שנתקפתי בהלם ובמשך רגעים לא חזרתי לעשתונותי, שאלתי, עזריה, הכיצד הגעת לידי כך בזוכרי את הויכוחים שלך עם ר' פישל רוזנר וכיצד סירבת להניח תפילין. 'אכן חייב הנך לשמוע את סיפור חיי' - ענה עזריה - הכל בזכות האדמו"ר הקדוש הרבי מקלויזנבורג, ומעשה שהיה כך היה:

יום אחד החלטתי עם חבר לנסוע לנתניה להתרחץ בים, הדבר היה בצהרי יום ששי והתכווננו לבלות את יום השבת בשחיה בים באחד החופים של נתניה, שכרנו חדר במלון

וקרועות מלכתחילה כדי שלא ינזקו הקפוטות הטובות, ועם כל זאת היו הכל מסכימים כי הכל כדאי כדי להיות נוכחים במעמד עילאי זה.

והנה נכנס הרבי. ברגע, היה חלל בית המדרש כולו מתמלא מורא ופחד. אנשים רבים חשים כי ארכובותיהם דא לדא נקשן. והרבי עצמו, נוהג היה לעבור תחילה בין גושי הקהל במסלולים שונים, כמטייל ארוכות וקצרות, ידיו שלובות ועיניו הקדושות יורות מבטים פולחי כליות ולב ובוחנות את כולם בסקירה אחת. אם בעצם כניסתו העביר כעין זרם חשמל מקצה היכל בית המדרש ועד קצהו הרי בעומד ממש מול עיניו החודרות, אחזה ברבים צמרמורת כפשוטה. כל אחד הרגיש כי הרבי משקיף ברגע זה אל תוך תוכו - אל פנימיותו, והכל נחשף בפניו - המחשבות, המעשים, הנגלות והנסתרות. מי שזכה למבטו החודר לא ישכח רגע זה לעולם.

בהפשלת ריסי עיניו לכיוון מסויים, היה מפלס וקודר בתוך ים האנשים כעין שביל מפולש עד לאותו פלוני שרצה לראותו. היתה זו כעין 'קריעת ים סוף', שחומת חסידים מימינה והרבי משמאלה. לפעמים זורק היה לעבר מישהו מילה או שתיים, שדי היה בהן כדי להסעיר את הנפש. יש שקרא לקבוצת פרחי חסידים 'ואנשי קודש תהיו לי'. ואירע גם שהיה מזדעף למראית עין בהשמיעו לְאִי־מי קריאה נוקבת, כמו 'מדוע באת אלי?! ואתה...!'

והנה, למרבה הפלא, בדרך כלל אותם חסידים שהרבי היה גוער בהם, לא היו נעלבים כלל, ואדרבה, באותו רגע היתה גוברת בהם שבעתים המשיכה אל הרבי והדרת קדשו, בבחינת: 'נאמנים פצעי אוהבי'. אך עם הכל, הרבי עצמו חפץ היה לדעת ולברר כי אכן כך, האם לא היה כאן עלבון... **ומקרה** מעין זה מספר בעל המעשה הבא:

אל אחת הישיבות המפוארות בירושלים וניצב בפני ראש הישיבה במבט מושפל ונכלם, כשאני מביע את רצוני הִפְן להתחיל מהיסוד ללמוד תורה. ראש הישיבה היה אדם נבון מאוד ונעים הליכות, הוא עזר לי רבות להפנות אותי אל הכתובת הנכונה. וברוך ה' עשיתי חיל, למדתי כמה שנים בשקידה ושקיקה, וברוך ה' כיום הנני מוסר כבר בעצמי שיעורים בתורה לבחורים צעירים - סיים עזריה את סיפורו.

האם ביקרת שוב אצל האדמו"ר מקלויזנבורג? - שאלתי את עזריה בהתעניינות עצומה לשמע סיפורו הנפלא. לא - השיב עזריה - אין לי את העוז והאומץ לבקרו, כי יראתי מפני האש הגדולה הזאת, אך תמיד מרחפת מולי דמותו האצילה ועוזרת לי להתעלות ביראת שמים...

לאחר הסתלקותו של האדמו"ר, פגשתי בעזריה ושאלתי האם השתתף בהלוייתו של הרבי. 'בוודאי' - ענה עזריה - 'הלכתי כמה קילומטרים ברגל עם הקהל העצום ובלבי הרגשתי קשר עצום עם אותו צדיק שבזכותו חזרתי בתשובה...'

והסיפור השני הובא בהמבשר תורני (גליון 111 - עמוד כב):

שורות שורות של אברכים עמדו להם צפופים ודחוקים. כדי להידחק לשורות אלו היה עליהם להזדרז בסעודת ליל השבת, ולמהר הנה אל בית המדרש של היבית ישראל מגור זיע"א. עד שהרבי היה מופיע לשולחן ליל השבת, היה בית המדרש מלא מפה לפה, ומי שרוצה היה לחזות במחזה הקודש, צריך היה להקדים ולתפוס מקום זמן רב קודם. לא אחת היו העומדים בטיש יוצאים החוצה בסופו כאשר קפוטותיהם קרועות והן ספוגות זיעה מצד לצד, והבחורים הגוראיים הקבועים היו מצויידים בקפוטות מיוחדות חסרות בטנה,

בעירוב, ואי הטלטול ברשות הרבים - הוא חלק משגרת השבת של כל יהודי באשר הוא. אך לא כך הדברים בירושלים עיר הקודש, שמשנים קדמוניות מוקפת היא חומה ששעריה נסגרים בלילה, ואף לאחר היציאה מן החומות אל העיר החדשה, דואגים היו מאז ומקדם להקיף בעירוב כל שכונה ושכונה.

אין פלא כי הכרזת הבד"צ יצרה מיד מהומה רבתי בעיר. הכל נפנו לרוקן את כיסיהם מכל שארית ממחטה או קופסת טבק. זקני העיר הזדרזו לשלח את נכדיהם לבית המדרש מבעוד מועד על מנת שיטמינו שם עבורם את משקפי הקריאה, וההכנות השונות הפעם נתנו אותותיהן בכל בית ובית.

אף ר' חיים ואורחו נהגו כן - מה שלא הנהגו כל משימה מיוחדת לאורח שכאמור הגיע מגלות ניו יורק, זו שבלתי ניתן להקיפה בעירוב. לאחר הדלקת נרות צעדו המה מעדנות אל בית המדרש לתפילת ליל השבת, ומשם נפנו בזריזות אל הסעודה, ממנה כאמור תכננו לצעוד יחדיו אל בית מדרשו של ה'בית ישראל' כדי לתפוס מקום הגון לטיש.

בבואם לבית המדרש, נדחקו בין הקהל הרב והמתנינו... והנה, הושלך הס בבית המדרש, והרבי נכנס והחל לצעוד אל מקומו כשברכרו הוא סוקר בסקירה נוקבת את כל הנוכחים בבית המדרש, ואז, לפתע פנה הוא אל כיוונו של ר' חיים ונעצר בסמוך לו, כשהוא פונה אליו במשפט קצר וחריף: 'אפילו אם אין עירוב, זקן מותר לטלטל...'

ר' חיים הסמיק עד שרשי שערותיו, אינו יודע מנין יודע הרבי על מוצאו החסידי, ועל הזקן שעטר את לחייו אי שם בשנות בחרותו הצעירות, ועם כל זאת אינו חש בלבו כל פגיעה שהיא. נהר אהבת ישראל

היתה זו שבת חורפית בירושלים לפני קרוב ליובל שנים. ולביתו של ר' חיים סיימון, הגיע אורח נכבד. קרוב משפחה נשוא פנים, המכהן ברבנות קהילת קודש בניו יורק, ובא ארצה להתבשם מזיו קדשה של ארץ הקודש וירושלים כלילת היופי.

עוד לפני שבת בירר האורח אצל מארחו, אלו מחזות מרהיבים ניתן לראות בירושלים בליל שבת קודש, ובאותם ימים המחזה המרהיב מכולם היה 'שולחן' ליל השבת, של כ"ק מרן הבית ישראל זיע"א. אותו מעמד רווי הוד קדומים אליו מתגעגע עד היום כל מי שזכה להיות נוכח בו.

ר' חיים עצמו הגיע ממשפחה חסידית שרשית, אך בלהט מלחמת תש"ח והמאורעות שלפניה ואחריה אף הוא נסחף מעט אחר רוח הזמן. עם כל זאת לא זנח את מסורת בית אבא ולא נחלש חלילה בקיום ושמירת התורה והמצוות, אך לבושו ואורח חייו היו באופן הקרוי 'מודרני', ואף את זקנו מגלח היה למשעי בסם ולא בתער חלילה. אך כאמור - מוצאו ממשפחה חסידית, ואף הוא השתוקק לחזות פעם אחת בטיש המדובר כל כך, ולפיכך נמנו וגמרו הוא ואורחו עוד מערב שבת, כי בליל שבת ימהרו בסעודה, על מנת שיוכלו לצעוד אחריה לבית המדרש גור בשכונת גאולה ולתפוס שם מקום טוב לטיש.

והנה בערב אותה שבת יצא כרוז ברחבי ירושלים עיר הקודש: 'הננו להודיע כי העירוב המקיף את העיר התגלה כפסול שעה קלה לפני שבת. הפסול נבע מפגיעה חמורה בעמודי העירוב במקום שבלתי ניתן היה לגשת אליו ולתקנו - בתנאי הימים ההם - עד שבת קודש. לפיכך אסור בזאת השבת לטלטל (כפי גדרי ההלכה).'

בחוצ' לארץ - הרי זהו הנוהג הרגיל. את הערים הנכריות לא ניתן להקיף

סוד הצדקות - אהבת ישראל!

כששמעו משה את המילים 'פִּקְד' פִּקְדָתִי' התגלה בלבבות עם ישראל אור עצום, אור רב ונשגב, אור של הגאולה, אור שבבת אחת רומם את נפשם ממקומות אפלים ללא נְשָׁם, אל רום המעלות... ומכיון שהרגישו האמינו.⁶ ומאותו רגע החל תהליך הגאולה בפועל...

בהיות משה רבינו בן 79 התגלה אליו הקב"ה והודיע לו: 'דע לך, שיש בכחך להאיר את כל נשמות ישראל! ולכן מבקש אני ממך צא והאר!...' **וכך** היה, משה רבינו הגיע למצרים, אסף את זקני ישראל ואמר להם: "פִּקְד' פִּקְדָתִי אֶתְכֶם וְאֶת־הָעָשׂוּי לְכֶם בְּמִצְרַיִם" (שמות ג, טז)... ובאותו רגע,

מעין החכמה

חשש שמא נפגע, ואינו זז משם עד ששמע מר' חיים המחייך במבוכה כי כלל לא...

זזרם מהרבי מורגש היה גם כאשר ירה דברים חריפים...

ברם, חיצו השנון של ה'בית ישראל' ננעץ היטב בלבו של ר' חיים, לאחר כמה שנים החליט כי לא עוד תגלחת זָקֵן, ומעתה החל זקן חום לבנבן לעטר את לחייו האדמדמות עד יומו האחרון, הן בשבתות שהעירוב הקיף את העיר והן בשבתות שהעירוב נקרע...

כשבוע שנים חלפו. האורח הניו יורקי שכן לבטח בביתו זמן רב, ור' חיים עצמו אף ששמע את דברי הרבי, הרי שבכל זאת חיזקה עליו סביבתו והרגליו ולחיינו נותרו חלקות למשעי. והנה שבת אחת חש הוא בלבו צריבת געגועים אל הרבי ה'בית ישראל'. החליט איפוא לשוב ולבקר בהיכלו ולבוא אל הטיש.

6. וזה לשון הגה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זיע"א (פרי צדיק, פרשת שמות - אות ו):

שוב נדחק לו בין מאות הנוכחים במקום, ובין הציבור שבשנים שחלפו רק גדל עוד ועוד, ובכל זאת הצליח למצוא לו מקום נאות והרי הוא עומד עם הציבור כולו וממתין לכניסתו של הרבי.

וזה הסימן היה מסור בידם שהגואל שיבוא ויאמר להם 'פקוד', היינו **שיכניס בלבם ענין פקידה שירגישו בלבם אור מפקידה, זה יהיה הגואל של אמת**. וכאשר בא משה ואמר להם: 'פקוד פקדתי', תיכף נכנס בלבם אור פקידה, ועל ידי זה האור האמינו תיכף ושמעו לקולו...

ושוב משתתק בית המדרש באחת והציבור נדרך כקפיץ, והרבי שבעיניו החדות רואה הוא הכל מבחין מיד בר' חיים, פונה עד אליו ושואלו: 'האם פגעתו בך?' שאלת המשך לשאלה הקודמת שכבר שמיטה שלימה חלפה ממנה, וכמה אנשים עברו מאז על פניו? רבבות רבות. אך הרבי זכר היטב את האיש

וכן יהיה לעתיד וכמו ששמעתי מרבי הקדוש... שכשיגיע זמן הגאולה יבוא בלבבות בני ישראל הקיווי והבטחון חזק שיגאלו... וזהו שאומרים בתפילה: 'את צמח דוד מהרה תצמיחי' - שבמהרה נרגיש בלבנו הבטחון לצמיחת ישועה. ואתה תצמיח הישועה בקרוב...

11 מסילות אל הנפש

פרשת בא - סוד הצדקות - אהבת ישראל!

ונורא שהעלה אותו למרומי הקדושה,
עד שזכה ונבחר להיות הגואל!

וזה מדרש מפורש (שמות רבה, פרשה א
- אות כז):

**”וַיְהִי בַּיָּמִים הֵהֵם וַיַּגְדֵּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל־
אֶחָיו וַיֵּרָא בְּסִבְלָתָם”** (שמות ב,
יא) ... אמר הקב"ה, אתה הנחת עסקך
והלכת לראות בצערן של ישראל ונהגת
בהן מנהג אחים, **אני מניח את העליונים
ואת התחתונים ואדבר עמך!** הדא הוא
דכתיב: **”וַיֵּרָא ה' פִּי סֵר לְרֵאוֹת”** (שם ג,
ד) - ראה הקב"ה במשה שסר מעסקיו
לראות בסבלותם, לפיכך: **”וַיִּקְרָא אֵלָיו
אֱלֹהִים מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה”** (שם)!!!

לבו של מאיר ניתר בשמחה. הנה,
מפורש בדברי המדרש, שההגדרה
של צדיק זה יהודי בעל לב רחמן ורגיש⁸
לצערן של הזולת! אני חייב ללכת
ולהראות את זה לשכן נפתלי...

וכאן מוכרחים אנו לעצור לרגע,
ולשאול את עצמנו, מדוע זכה
משה למדרגה הזו? מדוע הוא זכה
שיהיה בכחו להאיר את נשמות ישראל?

והתשובה פשוטה, והיא כתובה בפסוק
יחיד המתאר את עבודתו של
משה רבינו: **”וַיְהִי בַּיָּמִים הֵהֵם וַיַּגְדֵּל מֹשֶׁה
וַיֵּצֵא אֶל־אֶחָיו וַיֵּרָא בְּסִבְלָתָם”** (שם ב, יא),
ופירש רש"י, וז"ל: 'וירא בסבלותם' -
נתן עיניו ולבו להיות מיצר עליהם.

מבואר בפסוק שמשה רבינו הצליח
לצאת מתוך עולמו הפנימי -
מתוך העולם האופף ומקיף את כל
מציאות האדם - החוצה, לחוש
ולהרגיש את עולמם הפנימי של עם
ישראל.⁷

ומכיון שזכה למדרגה האלקית הגבוהה
הזו - לחוש בצערם של ישראל,
הושפע עליו מן השמים אור עליון

מעין החכמה

7. במלחמת עמלק נאמר: **”וַיִּדֵּי מֹשֶׁה בְּיָדָיו
וַיִּקְחוּ אֶבֶן וַיִּשְׂמִימוּ תַחְתֵּי וַיִּשָּׁב
עָלֶיהָ וַאֲהָרֹן וְחֹר וְתָמָכוּ בְּיָדָיו מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה
אֶחָד וַיְהִי יָדָיו אֲמוּנָה עַד בֹּא הַשָּׁמֶשׁ”** (שמות יז, יב).

ופירש רש"י: 'אֶבֶן וַיִּשְׂמִימוּ תַחְתֵּי' - ולא
ישב לו על כר וכסת, אמר ישראל
שרויין בצער אף אני אהיה עמהם בצער!

8. בשיחה שמסר הגה"ק הרב אברהם
יפהן זיע"א אמר כך (המוסר
והדעת, שמות - עמוד כב):

וזה לשונו של הגה"ק רבי מרדכי יוסף
מאיזביצא (רבו של רבי צדוק הכהן) בספרו
מי השלוח (פרשת נח - ד"ה ויהיה בענני):

**”וַיְהִי בְּעַנְנֵי עָנָן עַל הָאָרֶץ וַנִּרְאֶתָה הַקְּשֹׁת
בְּעַנְנֵי”** (בראשית ט, יד) - 'ענני', היינו
יראה והסתר. ויקשת', היינו מבטח עוז. כי
בכל תוקף היראה יהיה לך בטחון גדול,
וזאת הבטיח הקב"ה לנח, וזה שלפני שיבוא
המשיח יהיה התקופות (פירוש: מבטח עוז)
מהשם יתברך בולט ומפורש כנגד עיניך, אז
תצפה לרגלי דמשיחא...

שרוחם של עם ישראל נשברה בקרבם, כל כך, עד שכל אחד דואג רק לקיומו...

ובראותו כך, הבין שאין לו שום ברירה, אלא להתאזר בגבורה, לעשות דין

לנרדף, **ובזה לעודד את רוחם של אחיו המעונים, על ידי זה שהקריב את מצבו האישי עבור חברו הרים על נס הנחיצות של נשיאת בעול אחד עם השני, שרק בזה יצליחו לצאת מכור הברזל של מצרים כעם אחד!**

זאת היא הדגשת התורה של **׳ויִפֶן פֶּה זָכֵה׳**, שאין הכוונה אם יש רואים, שהרי נתגלה בסוף שהיו אנשים שראו והם דתן ואבירם שהלשינו עליו לפרעה, אלא אם יש איש מוכן להושיע את היהודי המוכה ללא צדק, ואם לא מוכרח הוא להושיעו בכל מחיר.

ובזה המשך הזוהר ופירש את הפסוק דרך משל, שהשכינה הקדושה גם כן פונה כה וכה לראות אם יש איזה יחיד שאינו שקוע לגמרי בעסקיו ומתפנה לדאוג לגורל הציבור, **היא מחפשת את משה רבינו של כל דור האומר לעצמו** שמאחר שהמצב הוא ככה - שכל אחד פונה לעסקיו ואינו מעוניין לזעוק ולהתריע בתפילה ולצאת במסירות נפש, **נופל איפוא עליו האחריות שהוא יהיה הקופץ בראש ובמסירות נפש להצלת ישראל, ועל ידי ההתעוררות מלמטה יעשה התעוררות מלמעלה...**

הקב"ה כביכול בעצמו משתתף בצערן של ישראל ולכן הוא התגלה למשה מתוך הסנה, כדי להשתתף בצערן, וכמו שאמרו במדרש (פרקי דרבי אליעזר - פרק מ): **הניח הקב"ה כל הר וירד לתוך הסנה, והסנה צרה וצוקה וכולו קוצים ודרדרים, ולמה שכן בתוך צרה וצוקה? אלא שראה את ישראל בצרה גדולה אף הוא שכן עמהם בתוך צרה, לקיים מה שנאמר: ״בכל צרתם לו צר״** (ישעיה סג, ט).

במדרש (שמות רבה, פרשה א - אות כח) מבואר שבזמן שמשה רבינו התגורר בבית פרעה, הוא הצליח לשכנע את פרעה לתעבדו, בני ישראל, לנוח ביום השבת.

משה היה כבן בית בארמון המלוכה ולכן היה בכחו לעשות גדולות ונצורות עבור בני עמו, וכמו שהצליח לתקן להם את יום השבת היה גם מסוגל להגיע לעוד הישגים גדולים מצד השפעתו הגדולה, אולם מצאנו שלא מיצה משה אפשרות זו עד תומה אלא הפסיד את ההזדמנות בידיים בהורגו את המצרי, שמחמת זה נאלץ לברוח על נפשו ממצרים.

אין ספק שדבר גדול עשה להציל אחד מאחיו המעונים, אבל האם לא היה יותר ראוי לקחת בחשבון את טובת הכלל, שלטובתם יותר רצוי שישאר בבית פרעה ולא יאבד את כל מעמדו והשפעתו עבור יהודי בודד?

ועל כרחף עלינו לומר שיותר חשוב היה להושיע ליהודי אחד על אף שסיכן את כל מעמדו, מלשבת בחיבוק ידיים למרות כל האפשרות של הצלה בעתיד...

וזה לכאורה תמוה, ומצאנו בספר הזוהר הקדוש (תיקוני זוהר, תיקון ו - דף כב ע"א) שביאר כך: **׳ווי לון לבני נשא נשא דקדושא בריך הוא אסיר עימהון בגלותא, ׳ויִפֶן פֶּה זָכֵה וִיִּרָא פִי אִין אִישׁ״** (שמות ב, יב), **אלא איש לדרכו פנו, בעסקין זילהון, באורחין זילהון...**

ומבואר בזוהר, שמשה רבינו לפני הכותר את המצרי פנה כה וכה לראות אם יש מישהו שמוכן להגין על היהודי האומלל. וברור שאם הוא היה מוצא איזה גואל אחר, הוא לא היה מציל יהודי אחד במחיר כה גדול! אולם בראותו שאין גואל, וראה שאין מי שישים על לב ויתרגז על גורלו של הנרדף! הבין שעם ישראל כבר הגיעו לשפל המדרגה,

פרשת בא - סוד הצדקות - אהבת ישראל!

מתים ולרפא חולים, ולהתיר עגונות
היה מתאמץ מאוד...

באותה תקופה התקיימה ה'חתונה
הגדולה' בסלאוויטא, והיו שם
הרבה צדיקים וגדולים, ודיברו ביניהם
'מאין בא זאת להרב מנעשכיז שהוא בעל
מופת גדול כזה', והתחילו לחשוב
שאפשר הוא שלא מצד הקדושה,
והחליטו שישלחו לו שני תלמידי חכמים
שיבררו אצלו מאין כחו. ואם לא ירצה
להגיד להם, אז ודאי שאינו מצד הקדושה,
והם ידאגו להוריד אותו מגדולתו...

אמנם, בוודאי, כמו כל מדרגה
רוחנית, גם בזה יש אין סוף
מדרגות. וכדי לקרב זאת אל השכל
נביא סיפור (נפלאות הצדיקים - עמוד 596,
בהוצאת הרב ירון עמית שליט"א):

הגה"ק הרב מרדכי מנעשכיז היה
תלמידו של הגה"ק רבי יחיאל
מיכל מזלאטשוב. ולאחר פטירת רבו
הוא התמנה לרב העיר נעשכיז (ויש בזה
עוד כמה פרטים), ושם הוא החל להראות
בעולם מופתים בשמים ובארץ, נוראים
מאוד, בכל הארץ יצא קָנָם, להחיות

מעין החכמה

אז מוכרח הקב"ה לתת הסייעתא דשמיא
לאלה שמוסרים נפשם לכבוד שמים ולכבוד
התורה, ואף אם אינם בעלי מוח ובעלי כח,
מוכרח כביכול לעשותם לבעלי מוח וכח!

וסיים הסבא שהוא ראה את זה במציאות,
ומעתה איך נעמוד באדישות בראותנו
מה גדול כח של הנושא בעול עם הציבור,
מתפלל עליהם ומחפש דרכים להיות בעזרם...

וכבר כתב בתנא דבי אליהו (רבה - פרק ז):
'וכן כל חכם וחכם מישראל, יש בו
דברי תורה לאמיתו, ומתאנח על כבודו של
הקב"ה ועל כבודן של ישראל כל ימיו,
ומתאוה ומצפה על כבוד ירושלים ועל בית
המקדש ועל הישועה שתצמח בקרוב בימינו,
ועל כינוס גלויות, מיד שורה רוח הקודש
בקרבו, שנאמר: "אֵיִה הַשָּׁם בְּקִרְבּוֹ אֶת־רוּחַ
קְדָשׁוֹ" (ישעיה סג, יא)...

הצדיק שמסוגל להתרומם מענייניו
הפרטיים ולדאוג לטובת הכלל
הוא הראוי להיות שליח של הקב"ה לגאול
את ישראל שכן מצינו שלא זכה משה
לנבואה בסנה אלא בזכות זה שנשא בעול
עם אחיו בסבלותם!...

וכן זכיתי לראות אצל מורי ורבי הסבא
מנובהרדוק זיע"א, שהיה תמיד מרגיש
בצורך הרבים. בצעירותו היה מטריח את
עצמו לעזור לעניים וחלק להם את כל אשר
לו, וכשנכנס לעבודת הרבים היה נושא את
הזולת על מוחו ולבו.

וזכיתי ושמעתי ממנו דבר נורא מאוד:
'שבכל דור ודור הוקצה מדה
של סייעתא דשמיא לפעול גדולות, ואם
גדולי בעלי מוח ובעלי כח מנצלים אותה
מוטב, ואם חלילה אפסו ותמו הגדולים,

את הבלבול שהם חשו הם לא יכלו להסתיר, ורבי מרדכי חייך ואמר: 'אני יודע מי שלח אתכם, ולמה. וכדי למעט במחלוקות ומריבות, אגלה לכם את סוד כחי'.

ורבי מרדכי פתח וסיפר:

כשהייתי אברך בימי חורפי, הייתי נוהג להתבודד ביערות ולשפוך לבי כמים לפני בורא כל. באחד הימים כשהלכתי כדרכי ליער, שמעתי בוקע מבין העצים קול בכיה קורע לב...

מיד הלכתי לכיוון הקול. כשהגעתי, ראיתי בחור אחד מוכה שחין מראשו ועד רגליו מתפלש בעפר ובוכה ומתחנן לה' יתברך: 'אנא אבא רחמן, אני כבר לא יכול לסבול את היסורים הללו, אנא, בבקשה, קח את נפשי ממני'...

דמעות רותחות מילאו את עיני, אך לא ידעתי איך לעזור לו, כי לא למדתי מרבי את סוד המשכת הישועות...

לבי התמלא כל כך ברחמים על הבחור, עד שהרגשתי בצערו ממש - כאילו לי עצמי יש את אותה צרה! ומעוצמת הכאב פרחו ממני נשמת!...

נשמתי עזבה את גופי ועלתה למעלה, לשמים. כאשר ראו אותי בשמים החל להתחולל שם רעש עצום. 'מה אתה עושה כאן?!' רבבות נשמות של

שני התלמידי חכמים הגיעו אליו, והחלו לגלגל עמו שיחה. והוא, שתפס מיד את מחשבתם, פתח את הסיודור בתפילת 'אנא בכח', והראה להם את שם מ"ב היוצא מראשי התיבות של התפילה.

והמשיך ופירט להם את סוד השם הזה, ואת שמות המלאכים התלויים בו, והמונהגים על ידו, ואת אופני השימוש בשם הזה ובמלאכיו, ואת התנאים הנצרכים לכך, ואת הסכנות הצפויות למי שלא ראוי לכך...

והאריך להם בסודות נעלמים וברזין גניזין, עד ששני התלמידי חכמים הללו חשו שנשמתם פורחת מעוצמת האור הנורא...

ואז, הוא עצר, והגיש להם כוסית וודקה... 'מהר, שתו! שתו! האמת שעוד לא התחלנו כלל לדבר בסוד השם הזה - שם מ"ב, אך נראה לי שכדאי שנעצור כאן'...

כוסית הוודקה פעלה את פעולתה להפליא, וכהרף עין הם התגשמו שוב!

מחשבת שמחה חלפה במוחם: 'יופי! גילינו את סוד כחו, הוא משתמש בשם מ"ב'...

ורבי מרדכי מנעשכיו, בטבעיות, המשיך ואמר: 'חלילה! מעולם לא השתמשתי בשמות קדושה לצורך עשיית מופתים!'

'וזה' הוא סוד כחיי - סיים רבי מרדכי את סיפורו - 'כשבא אלי יהודי אני מרגיש את צערו כמותו ממש, ובכך אני מושך לו ישועה!...

וכך היה רבי מרדכי מנעשכזי רגיל לומר: 'מי שאינו מרגיש את חבלי הלידה של יולדת במרחק חמישים פרסה מסביב לו (ופרסה היא ארבעה קילומטר), ואינו מתפלל עליה כדי להקל יסוריה, אינו ראוי להיקרא בשם צדיק!...'

יהודים תלויים בהנהגה שלך! אתה חייב לרדת למטה, ולהמשיך בתפקידך!...

אך אני סירבתי! 'אין בכחי לסבול את הצער של הבחור הזה. אינני רוצה להיות בעולם שבו לא אוכל לעזור ליהודים!'

ומשמים הסכימו אתי ואמרו: 'כבר פעלת, והבחור הזה יתרפא! ומעתה נעשה עמך הסכם: כל פעם שתרגיש צער בדיוק כמו בעל הצרה, אתה תמשיך לו ישועה!'

השלמת מהלך הגאולה...

הכחות, ולהעביר אותם סדנת חינוך במצרים...

וכאשר הגיעה עת הגאולה, רצה הקב"ה לחדד להם את ההבנה בחשיבות האחדות, ולכן ציוה אותם על קרבן פסח, ובתוך הציווי הזה הוא הדגיש להם: "מִשְׁכּוֹ וּקְחוּ לָכֶם צֶאֱן לְמִשְׁפַּחְתֵּיכֶם וְשַׁחֲטוּ הַפֶּסַח" (שמות יב, כא).

ונסכם את הדברים: עם ישראל הם העזים שבאומות, ואין שום אומה ולשון שיכולים לעמוד נגד עזותם!

ובסגנון אחר: אוי לו לעם שינסה להתעסק עם עם ישראל!

אך מכיון שהיה בין האחים הקדושים, בניו של יעקב אבינו, מעט מתח. החליט הקב"ה לקחת מהם את כל

מעין החכמה

ניסן ולשמור אותו בבית עד יום הארבעה עשר לחודש, ואז לשחוט אותו לקרבן פסח.

ומפרש רש"י (שמות יב, ו):

ומפני מה הקדים לקיחתו לשחיטתו ארבעה ימים, מה שלא ציוה כן בפסח דורות? היה רבי מתיא בן חרש אומר, הרי הוא אומר:

9. וזו היתה הדגשה, ולא עיקר הענין. ונבאר:

בשיחה שמסר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א אמר (אמרי נועם, בא - מאמר ב), וז"ל:

בפרשתנו, פרשת בא, מצוה הקב"ה את עם ישראל לקחת שֶׁה בעשור לחודש

למשה: 'ונתנו על שְׁתֵי הַמְּזוּזוֹת וְעַל הַמִּשְׁקוֹף - קודם על המזוזות ורק אחר כך על המשקוף, ואילו כשמשה מסר את המצוה לעם ישראל הוא אמר להם: "וּלְקַחְתֶּם אֶגְדֵת אֲזוּב וּסְבַלְתֶּם בְּדָם אֲשֶׁר בְּסֵף וְהִגַּעְתֶּם אֶל־הַמִּשְׁקוֹף וְאֶל־שְׁתֵי הַמְּזוּזוֹת מִן הַדָּם אֲשֶׁר בְּסֵף" (שם פסוק כב) - קודם על המשקוף ורק אחר כך על המזוזות.

ולכאורה הדבר צריך ביאור: הלא אין לנו דיין ודקדקן במצוות של ה'

כמשה רבינו, ותמיד כשמשה מסר את מצוות ה' לעם ישראל דייק ביותר למוסרם ממש כפי שקיבלם מפי הגבורה ללא שום שינוי חלילה, ומדוע כאן משה רבינו שינה מהמצוה של ה'?

אכן מצינו ביאור נפלא לכך בספר הקדוש כלי יקר (שמות יב, ז) ששתי מזוזות הפתח הן כנגד משה ואהרן - הימנית כנגד משה והשמאלית כנגד אהרן. והמשקוף העליון המשקיף מלמעלה על הפתח הוא כנגד הקב"ה המשקיף על כל העולם מלמעלה, כמו שנאמר: "כִּי הִשְׁקִיף מִמְרוֹם קִדְשׁוֹ ה' מִשְׁמַיִם אֶל־אֶרֶץ הַבַּיִת" (תהלים קב, כ).

וציוה הקב"ה את משה לומר לעם ישראל שיתנו מדם השה ראשית כל על שתי המזוזות ורק אחר כך על המשקוף כדי להראות להם שהקב"ה חולק כבוד גדול לחכמי ישראל ולכן מקדים את כבודם לכבוד עצמו.

אולם משה רבינו ברוב ענוותנותו, כשבא למסור את המצוה לעם ישראל בוש ונכלם לומר להם להקדים את כבודו לכבודו של הקב"ה, ולכן שינה מעט ממצות ה' ואמר להם לתת מדם השה קודם כל על המשקוף ורק אחר כך על המזוזות, כדי להקדים את כבודו של הקב"ה.

וכיצד באמת נהגו עם ישראל למעשה?

"וְאָעֵבֶר עֲלֶיךָ וְאָרָאךָ וְהִנֵּה עֲתִידָה עֵת דְּדִים" (יחזקאל טו, ח), הגיעה שבועה שנשבעתי לאברהם שאגאל את בניו. ולא היו בידם מצוות להתעסק בהם כדי שיגאלו, שנאמר: "וְאֵת עַרְם וְעָרְיָה" (שם פסוק ז), ונתן להם שתי מצוות, דם פסח ודם מילה, שמלו באותו הלילה, שנאמר: "מִתְבוֹסֶסֶת בְּדַמְיָךָ" (שם פסוק ו), בשני דמים, ואומר: "גַּם אֵת בְּדָם בְּרִיתְךָ שֶׁלַחְתִּי אֶסִּירְךָ: מְבוֹר אֵין מֵיָם בּוֹ" (זכריה ט, יא).

ולאחר שעם ישראל מלו את עצמן ושחטו את קרבן הפסח, בהגיע ליל פסח, שאז היו עם ישראל אמורים לשבת איש איש ומשפחתו ולערוך את ליל הסדר ולאכול מקרבן הפסח, עשה להם הקב"ה נס גדול ועצום, כמבואר בדברי התנא הקדוש רבי יונתן בן עוזיאל על מה שנאמר: "וְאָשָׂא אֶתְכֶם עַל פְּנֵי נְשָׁרִים וְאָבֵא אֶתְכֶם אֵלַי" (שמות יט, ד) - מלמד שהקב"ה שלח ענני כבוד והם נשאו את עם ישראל על גביהם (בדומה לנשר הנושא את גוזליו על כנפיו) ממצרים היישר לבית המקדש שבירושלים, ושם ערכו עם ישראל את ליל הסדר בשמחה ובשירים, ואכלו מקרבן הפסח כמצותו, ולאחר מכן, באמצע הלילה החזירום העננים בחזרה למצרים.

והנה, כחלק ממצות שחיטת השה לקרבן פסח גם ציוה הקב"ה את עם ישראל לקבל בכלי את דם השה ולתת ממנו על גבי שתי המזוזות - דהיינו על גבי שני המשקופים שבשני צידי הפתח - ועל המשקוף העליון, כמו שנאמר: "וּלְקַחְחוּ מִן הַדָּם וְנָתַנוּ עַל שְׁתֵי הַמְּזוּזוֹת וְעַל הַמִּשְׁקוֹף עַל הַבְּתִיִּם אֲשֶׁר יֹאכְלוּ אוֹתוֹ בַּיּוֹם" (שם יב, ז).

אלא שהפלא הגדול הוא, שכאשר משה רבינו מסר לעם ישראל את המצוה הזאת הוא שינה לכאורה ממה שה' ציוה, שהרי ה' אמר

לשמור ולקיים את המצוה לתת בערב פסח מדם הקרבן על מזוזות הפתח ועל המשקוף ולא רק על עם ישראל שהיו במצרים.

ושואלים המפרשים (אור החיים הקדוש כאן): הלא דבר זה הינו תמוה ביותר, שהרי לא מצינו לשום חכם מחכמי ישראל בשום דור שקיים מצוה זו. וכי נעלמה מהם ח"ו מצוה המפורשת בתורה?!

אולם על פי הני"ל יש לבאר שכונת התורה היא שאת תוכנה הפנימי של מצוה זו - להיזהר ביותר בכבוד החכמים ואף להקדים את כבודם לכבוד הבורא ב"ה - אותו יש לשמור 'לחוק לך ולבניך עד עולם', כיון שזהו היסוד שהכל עומד עליו.

מכל האמור נמצינו למדים שהקב"ה נוהג כבוד גדול בחכמי ישראל, כמובא במדרש (ויקרא רבה, פרשה יא - אות ח): לא במקום אחד ולא בשני מקומות מצינו שחלק הקב"ה כבוד לזקנים, אלא בכמה מקומות: בסנה - "לך ואספת את זקני ישראל" (שמות ג, טו). במצרים - "ובאת אתה וזקני ישראל" (שם פסוק יח). בסיני - "עלה אל ה' אתה ואהרן נדב ואביהוא ושבעים מזקני ישראל" (שם כד, א). במדבר - "אספה לי שבעים איש" (במדבר יא, טו). באוהל מועד - "ולזקני ישראל" (ויקרא ט, א). אף לעתיד לבוא הקב"ה חולק כבוד לזקנים, הדא הוא דכתיב: "וחפרה הלבנה ובושה החמה" (ישעיה כד, כג), וכתביב: "ונגד זקניו כבוד" (שם).

ורצון הקב"ה שעם ישראל ינהגו כבוד גדול מאוד בחכמי ישראל וצדיקי הדור ממש כמו שהם מכבדים אותו, וייראו מהם ממש כפי שהם מתייראים ממנו, וכמאמר חז"ל (אבות פי"ד מ"ב): 'מורא רבך כמורא שמים', וכמו שמובא בגמרא (סנהדרין קי). שכל החולק על רבו כחולק על השכינה, וכל העושה מריבה עם רבו כעושה עם השכינה, וכל המתרעם על

על כך מעידה התורה ואומרת בהמשך הענין: "וַיִּלְכְּדוּ וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת-מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בֶּן-עֲשׂוֹ" (שמות יב, כח), כלומר, עם ישראל הקדימו לתת מן הדם על מזוזות הפתח ורק לאחר מכן על המשקוף כפי שה' ציוה את משה, ולא להיפך כפי שמושה ציוה להם, וזאת כדי להקדים את כבודם של החכמים כרצון הבורא ברוך הוא.

ואם נצרף את פירושו של ה'כלי יקר' לדברי רבי מתיא בן חרש שהזכרנו לעיל שכשבא הקב"ה לגאול את עם ישראל ממצרים לא היו בידם מצוות להתעסק בהם כדי שיגאלו, ולכן נתן להם הקב"ה את מצות קרבן הפסח ומצוות המילה כדי שתהיה בידם הזכות להיגאל, ניתן לומר שבמצוות קרבן הפסח, במה שציוה אותם לתת מדם השה על שתי מזוזות הפתח ועל המשקוף, רמז להם הקב"ה מצוה נוספת שאם יתחזקו בה יהיו זכאים להיגאל, והיא מצות כבוד החכמים - משה ואהרן - ומוראם...

ולפי זה, מה שנאמר בנוגע לסגולת הדם אשר בפתח: "ועבר ה' לנגוף את מצרים וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות ופסח ה' על הפתח ולא יתן המשחית לבוא אל בתיכם לנגוף" (שם פסוק כג), פירוש הדבר הוא: שעל ידי שעם ישראל יאחזו היטב במצות כבוד החכמים ומוראם, ויכבדו כראוי את משה ואהרן וזקני ישראל, על ידי כן הקב"ה ישמרם מכל רע ולא יתן למשחית לבוא אל בתיהם לנגוף.

ולפי האמור יובן גם מה שאומרת התורה שלאחר שמושה ציוה את עם ישראל לתת מדם השה על המשקוף ועל שתי מזוזות הפתח, הוסיף וציוה: "ושמרתם את הדבר הזה לחוק לך ולבניך עד עולם" (שם פסוק כד), אשר מפשט הכתוב משמע לכאורה שישנו חיוב על כל עם ישראל שבמשך כל הדורות

ומבואר בדבריו הקדושים, שעתה, בהשלמת תהליך הגאולה, נדרש מהם לאכול את קרבן הפסח עם בני משפחתם מתוך קירוב הלבבות! נדרש מהם לצאת מתוך עולמם הפנימי - מתוך העולם האופף ומקיף את כל מציאות האדם - ולחוש ולהרגיש את עולמם הפנימי של הסובבים אותם (וביתר ביאור ראה לעיל הערה 8)...

וביאר רבינו בחיי, וזה לשונו: **לְמִשְׁפַּחְתֵּיכֶם** - מכאן שחייב אדם לקרב קרוביו כדי שישמחו עמהם בימים טובים, וכן בימות הגאולה הבטיחנו הקב"ה להתקרב איש אל משפחתו, שנאמר: **בְּצֵאת הַהָאָדָם ה' אֶהְיֶה לְאֱלֹהֵיהֶם לְכָל מִשְׁפָּחוֹת יִשְׂרָאֵל וְהָמָּה יִהְיוּ לִי לְעָם** (ירמיה ל, כה).

מתנה טובה ושבת שמה

נֶגְדַת הָהָר (שמות יט, ב) - כאיש אחד בלב אחד! (רש"י עה"ת שם). **מעמד** הר סיני הסתיים, וכעבור שלשה חדשים הקהיל משה רבינו את עם ישראל. וכך נאמר:

תהליך הגאולה הסתיים בשלימות כשעמדו עם ישראל למרגלות הר סיני, שם הושלם 'מהלך' האחדות, וכמו שדרשו חז"ל (מכילתא, פרשת יתרו - פרשה א) על הפסוק: **וַיִּחַן שָׁם יִשְׂרָאֵל**

מעין החכמה

ולא יכול להשיבה אליו" (שם פסוק ד), וממעשה זה מדויקים חז"ל במדרש (ילקוט שמעוני, מלכים א - רמז רא) שיחס הקב"ה על כבודם של צדיקים יותר מכבודו, שעומד (ירבעם) ומקריב על גבי המזבח לעבודה זרה ולא יבשה ידו, וכיון ששלח ידו בצדיק (בנביא) יבשה ידו.

רבו כאילו מתרעם על השכינה, וכל המהרהר אחר רבו כאילו מהרהר אחר השכינה.

ולכן צריך כל אדם להתחזק ביותר בדבר זה, ולהחדיר זאת גם בבני ביתו וילדיו היקרים, להיזהר ביותר בכבודם של חכמי וזקני הדור, ולציית לכל הוראותיהם באופן מדויק, ועל ידי זה יהיה ביתם שמור מכל פגע ונזק, ויתמלא בשפע של ברכה והצלחה ובריאות איתנה וכל מילי דמיטב.

ויתירה מזאת, הקב"ה אף מקדים את כבודם של חכמי ישראל לכבודו, ומקפיד על פגיעה בכבודם יותר ממה שמקפיד על פגיעה בכבודו. כמו שמסופר בנביא (מלכים א - פרק יג) שכאשר בא הנביא לפני ירבעם הרשע בזמן שהיה עומד ומקריב קרבנות לעבודה זרה במזבח שבנה, והוכיח אותו על פי ה' בדברי תוכחה קשים ביותר, ירבעם כעס מאוד והניף את ידו לעבר הנביא ואמר לעבדיו לתפוש את הנביא, מיד ענש אותו הקב"ה - **"ותיבש ידו אשר שלח עליו**

הטעם שרבים מאתנו אינם יודעים איך להשתמש בשבת, וכיצד לקבל ממנה גדלות ויופי, הוא משום שאיננו מבינים מהי השבת, ממילא איננו מודעים לתועלת העצומה שניתן להפיק ממנה.

לא מזמן הגיע אלי אברך חשוב בעל תשובה, וטענתו בפיו: 'כשהייתי חילוני וניסו לקרב אותי ליהדות ולשמירת תורה ומצוות, תיארו בפני כמה נפלא ללמוד תורה, כמה נפלא לקיים מצוות, ובין השאר סיפרו לי בהתרגשות כמה נפלאה היא השבת, שולחן השבת, אורה של השבת וכו'. ציירו תמונה כה נפלאה של שבת.

'והנה' - כך הוא טען - 'ברוך ה' הפכתי לבן תורה, ואני שמח. אבל את היופי ואת האור של השבת שהובטח לי שאראה - אותם עדיין לא מצאתי. ברוך ה' יש לי משפחה נפלאה ושולחן שבת, אבל אינני מצליח למצוא את היופי ואת התענוג המיוחד! כיצד אוכל למצוא את היופי של שבת?' - זו היתה שאלתו.

"וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת-כָּל-עֵדֻת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם קֹדֶשׁ שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן לַה' (שם לה, א-ב).

בפסוקים הללו גילה משה רבינו לעם ישראל, כך:

דעו לכם, שיש ביכולתכם להשיג את אותה אחדות נפלאה שהאירה בהר סיני,¹⁰ בכל יום שבת! שכן בכל שבת ושבת מאיר אור האחדות, אור שיש בכחו להעלות אתכם למדרגה הנכספה של כִּיאִישׁ אֶחָד בלב אחד! ('וַיִּקְהַל... בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי') ולכן עליכם ביום השבת לשאוף ולזכות לכך...

וכאן נעצור לרגע ונביא את דבריו של הגה"ק הרב שמשון דוד פינקוס זיע"א (נפש שמשון - שבת קודש, עמוד קעג), וז"ל:

בכל ערב שבת, קדושת השבת ויופיה מתחילים לחדור לתוך עולמנו. ובוודאי כל יהודי משתוקק ורוצה לזכות ולספוג ממנה קדושה ככל שניתן...

והנה כשרוצים לנצל דבר מה, מוכרחים קודם כל להבין אותו. לאשורו.

מעין החכמה

אדם זוכה ומקבל עליו כראוי את קדושת השבת, הוא טועם טעם של בראשית, טעם של קודם החטא, קודם הטומאה, קודם החולין, קודם גלות וקודם כל הפורענויות - כאילו עכשו נצטבר עפרו ונעשה אדם והושם בגן עדן...

10. כתב בספר אבותינו בשערי ירושלים (עמוד 127) בשם הגה"ק רבי יעקב יהודה לייב זיע"א, וז"ל:

השבת למעלה מן הזמן, למעלה מן המקום ולמעלה מכל פגעי המקום והזמן. ואם

כנראה שאכן איננו מודעים ליופיה ולתוכנה הפנימי של השבת. אותה הארת שבת המרוממת שהיתה מאירה בגלוי בדורות שעברו, עתה היא נעלמה מאתנו...

ועלינו להבין באיזו נקודה השתנה דורנו לעומת הדור שחי לפני מאה או מאתים שנה (הגם שאיננו יכולים לדעת בדיוק מה שהיה, כי לא היינו שם).

ברוך ה' אנחנו לומדים תורה, מקיימים מצוות, יש לנו את כל ההידורים. אפילו הבנות לומדות בבית יעקב הלכות שבת והלכות ברכות. אך ישנה נקודה אחת שחסרה לנו: **זוהי יהדות ללא הקב"ה! כביכול השארנו את הקב"ה בחוץ...**

בדורות קודמים חשו את מציאותו של הקב"ה בתוך החיים עצמם...¹¹ וזו הסיבה שהם חשו והרגישו את קדושת השבת...

ולכן, ככל שנזכה להכניס את הבורא לחיינו, להיזכר בו ולהתפלל אליו, כך נזכה לחוש את קדושת השבת.

ואחר דבריו של הרב פינקוס זיע"א נחזור לסוגיא שלנו...

יתירה מזו, כולנו יודעים ששבת היא יום מאוד קדוש ומאוד רוחני. והנה למרבה הפלא, במה אנו עסוקים ברוב רובו של יום קדוש זה? - בגשמיות! אוכלים ושותים, מקיימים מצוות עונג שבת באכילת שלשת סעודות השבת!

עד כדי כך, שאמרו חז"ל (ביצה טז.): 'נשמה יתירה נותן הקדוש ברוך הוא באדם ערב שבת, ולמוצאי שבת נוטלין אותה הימנו'. והרי אם היו שואלים אותנו מהי אותה 'נשמה יתירה'? ודאי היינו אומרים שזהו דבר נשגב ומרומם, למעלה מהשגתנו. אבל רש"י (שם) פירש: 'נשמה יתירה - רוחב לב למנוחה ולשמחה, ולהיות פתוח לרווחה, ויאכל וישתה ואין נפשו קצה עליו'.

באמצע השבוע, אם אדם יתיישב ויאכל סעודות כמו שהוא אוכל בשבת, הוא יחוש תחושת מיאוס, אבל בשבת, אוכלים ושותים וחוזר חלילה, ואין הנפש קצה באכילה.

והדברים מפליאים: היתכן?! הנהו כל עניינה של הנשמה יתירה?

מעין החכמה

בסוף פרשת וישלח, ישנה פרשה שהיא נראית סתומה וחתומה. מסופר שם על שבעה מלכים שמלכו ומתו: 'וְאֵלֶּה

11. ממשוך הרב פינקוס זיע"א ואומר (נפש שמשון, שם):
בענין זה ישנו דבר נפלא.

זו באמת קושיא עצומה, אם ה'דר' הוא תשועתם של ישראל, שהוא מלך המשיח, איך יתכן שנאמר עליו: 'וימת הדר'?

אחד מותלמידי האר"י ז"ל, מהר"י סרוק, תירץ קושיא זו בזה הלשון: '**משה ידע בדופקא דליבא, עזרא לא ידע בדופקא דליבא**' - משה רבינו שמע שהלב דופק, עזרא לא שמע שהלב דופק. אלו מילותיו הקדושות, וביאורן נראה על פי משל:

משל למלך שהיה לו בן יחיד, אהוב וחביב, היה הבן יקר בעיניו יותר מכל. פעם אחת חלה הבן ונפל למשכב. שלח המלך לקרוא לכל הרופאים. באו, בדקו אותו ביסודיות, ואמרו בעצב: 'אדוני המלך, בנך נפטר!'

שמע זאת המלך וכבר ניגש לתת הוראה לקרוא לחברא קדישא.

היה שם רופא אחד, מומחה גדול. הוא פנה אל המלך ואמר לו: 'לפני שאתה מזמין את החברא קדישא, ברצוני לבדוק את הבן פעם נוספת!'

לאותו רופא היו חושים עדינים במיוחד. הוא הניח את אזנו על לבו של הילד, הקשיב מספר דקות, ואז קרא: 'אדוני המלך, אני שומע שהלב עדיין דופק, בנך חי!! מה קרה? הילד היה כל כך מעולף, שכולם סברו שהוא מת, אבל רופא זה, בעל החושים הדקים, הבחין שעדיין לבו פועם...'

עזרא 'לא ידע בדופקא דליבא', הוא טען: יגיע זמן שכלל ישראל יהיו כל כך מעולפים, עד ש'וימת', יחשבו שהם מתו...

אבל משה רבינו ידע בדופקא דליבא, משה רבינו הקשיב ואמר: 'לא, הלב עדיין דופק, ה'הדר' לא מת!'

מהו אותו הדר?

המלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך-מלך לבני ישראל. וימלך באדום בלע בן-בעור ושם עירו דנהבה. וימת בלע וימלך תחתיו יואב בן-זרח מבצרה' (בראשית לו, לא-לט)...

ובסוף כתוב שם: 'וימת בעל חנון בן-עכבור וימלך תחתיו הדר' (שם פסוק לט)...

והנה בדברי הקדמונים מבואר, שטמונים בפסוקים אלו סודות התורה. חלק גדול מכתבי האר"י ז"ל בנוי על פרשה זו.

ולכאורה, איך יתכן שדברים כאלה קדושים ניתנו לנו דוקא בתוך פסוקים העוסקים במלכות של הגויים!?

ונבאר על ידי משל: כאשר יש לאדם יהלום יקר, והוא רוצה להעבירו ממקום למקום, אם יעבירו זאת בעטיפה נאה ומושכת את העין, עלולים לגנוב לו את היהלום. לכן הוא עוטף אותו באיזה סמרטוט, כדי שאף אחד לא יחשוד שמונח בתוכו חפץ יקר ערך.

פרשה זו, היא מהחשובות ביותר בין פרשיות התורה, לכן טמנו אותה בין שמותיהם של מלכי אדום.

ומהי חשיבותה המיוחדת?

לא נאריך, אבל המסורת היא שבפרשה זו מרומזות כל הגלויות, ובסופה כתוב: 'וימלך הדר' (שם), והוא רומז על המשיח הנקרא ה'דר' - יש לו טעם ויש לו ריח, והוא זה שימלך באחרית הימים.

ונסכם: בפרשה הזו מוזכרים ששבעה מלכים מלכו, וכולם מתו, ואז עומד המלך השמיני הדר, והוא מולך לנצח...

והנה אותה פרשה מופיעה בספר דברי הימים, שכתב עזרא הסופר, ושם נאמר שגם הדר ימות (ראה דברי הימים א, מג-נא).

פרשת בא - התנאי הראשון בסעודות שבת!

התנאי הראשון בסעודות שבת!

לאחדות משפחתית. לזכות וליצור מערכת יחסים בריאה בין כל בני הבית. **כאשר** זוכים ומנהלים שולחן שבת כראוי, אפשר לחבר ולאחד את כל הלבבות, ולמשוך עליהם שפע וברכה...

אך לפני שננסה לתאר כיצד נראה שולחן שבת, נתמקד בידיעה הראשונה הנצרכת לכך, והיא זו:

עלינו לדעת, כי מערכת יחסים בריאה, יציבה ותקינה, יכולה להיווצר ולהתקיים רק על ידי יצירת שיח נעים, מכובד, בגובה העינים, מלב אל לב, בין הורים לילדיהם באופן שהקשר הוא לא **סמכותני** כמפקד אל חייל בצבא, אלא **סמכותני**, דהיינו מחד להבהיר לילד מה אני דורש ומצפה ממנו, ומאידך להיענות לצרכי הילד.

היענות פירושה היא ההקשבה לצרכיו של הילד, מתוך הבנה עמוקה לנפשו, ואוזן קשבת בצורה כזאת שהילד יבין ויחוש שהוריו מבינים וחשים אותו, מודעים לצרכיו, ורוצים **באמת** את טובתו,

כאמור, בשבת מאיר אור האחדות, אור שיש בכחו להעלות את האדם למדרגה הנכספה של כ"איש אחד בלב אחד! ועלינו לכסוף ולהשתוקק לזכות לאותו האור.

ואכן, בוודאי שאיפות, רצונות וכיסופים, הם דברים נשגבים ומרוממים, ואשרי אדם המבקש להתעלות ולהתקרב אל ה'. אך בכל זאת, אי אפשר להסתפק בכך, וחייבים גם להשתדל במעשים.

וכמו כן, גם בענין הזה, של גילוי אור האחדות, צריכים להשתדל במעשים. ועתה, נצמצם את האור, וננסה להתמקד בגילוי אור האחדות בקן המשפחתי.

והנה, הגם שבכל השבת כולה מאיר אור האחדות, אך זמן הפעולה לאחדות המשפחתית הוא דוקא בזמני הסעודות!

בכל שבת סועדים שלש סעודות, והן: סעודת ליל שבת, סעודת שבת, וסעודה שלישית, ובזמנים הללו ישנה סייעתא דשמיא מיוחדת לזכות

מעין החכמה

היהודי קיים, אך ה'הדר' נעלם! יומת הדר'. **אבל** משה רבינו גילה לנו ש'הדר' עדיין חי, אפשר עדיין להחזיר את היופי הפשוט של היהדות!

'הדר' פירושו יופי! ליהדות יש יופי!

גם היום יהודי לומד ומתפלל, אך לא כמו הסבא שלו. החן והצניעות של האם היהודיה מפעם - גם הם נעלמו...

פרשת בא - התנאי הראשון בסעודות שבת!

ובמיוחד לא על ילדיו, כי הביקורת היא כלי נשק מסוכן ומי שלא יודע להשתמש בו יכול להחריב את ביתו.

בעונותינו הרבים, היום רוב השיח שיש בין הורים לילדים הוא בהטלת פקודות 'תעשה כך', 'תביא דבר פלוני'... וכן ברמת הביקורת 'למה', 'כמה', הערות בלי סוף... ועד שכבר נותנים איזו מחמאה היא נגמרת במילה 'אבל'...

וכאשר זה כך אז גם אם הילד יבקש משהו ויענה ב'לא' הוא יצליח להבין שגם 'לא' זו תשובה נכונה שהרי רוצים רק את טובתו. ויצירת קשר כזה אפשר לזכות בעיקר בשבת קודש בשעה שהאור האלקי מאיר והכל שליו ורגוע אפשר על ידי דיבורים מלב אל לב לזכות לחיבור הלבבות.

מיותר לציין שאסור בשולחן שבת להיות ביקורתיים על אף אדם¹²

מעין החכמה

זה הכל, אל תחשבו שכל מי שלומד תורה יש בו משהו, רק מי שהוא 'מהזרם' שלנו, מאנ"ש, ולומד תורה, תתייחסו אליו...

בניך ישרו, ושמעו, והבינו, שאם ברצונם להנצל מביקורת, מהשמצות, ומבזיונות, הכי טוב שיצאו לעבוד...

הם הבינו ממך שאפשר ללמוד תורה ולהשאר כלום, וממילא בלי עולם הזה ובלי עולם הבא, ולכן החליטו: לפחות נהנה מהעולם הזה!

ומכיון שחטאת בזלזול תלמידי חכמים, וגם החטאת את משפחתך בחטא הנורא הזה, נגזר עליך, עד סוף ימך, להצטער בצער הנורא ביותר הקיים בתבל: צער גידול בנים!

אך פלוני שכנך, אכן אדם פשוט הוא, אך הוא בשולחן שבת, היה אומר דברי תורה, כל פעם מתלמיד חכם אחר, בכל פעם 'מזרם' אחר, והוא אמר את דבריו בהקנעה וביטול, באהבה אין סופית לתורה ולומדיה...

ולא רק זאת, בכל פעם שהוא פגש או ראה אדם בעל חזות של בן תורה, הוא

12. ליד דלתו של הגאון הקדוש רבי שלמה זלמן אויערבאך זיע"א, עמד יהודי תלמיד חכם ודמעתו על לחיו.

הדלת נפתחה, היהודי נכנס, והחל לשפוך לפניו את מר לבו: רבי קדוש! למה לא זכיתי שבני ילכו בדרך התורה והמסורת בדרך ישראל סבא, מזלזלים הם בכל היקר והקדוש, וכל זה למרות שאני עוסק בתורה בכל כחי, וביתי מושתת על יסודות ההלכה בדקדוק, ואילו שכני, שגר דלת מולי, יהודי פשוט שעובד ב'תנובה', זכה וכל בניו הולכים בדך הישר והטוב?

אמר לו רבי שלמה זלמן: דע לך, כל זה קרה לך בגלל 'שולחן שבת'!

'שולחן שבת'! רבי! מה הקשר?

כן. 'שולחן שבת'. ואבאר לך: יש לך טבע, שקוראים לו 'ביקורת'. ובשולחן שבת בעת אשר ישבת עם משפחתך, היית 'מבקר' תלמידי חכמים ו'מחלק' ציונים...

ולא רק זה, בדברך היית מטפף להם 'רעל' קטלני, יותר אכזרי 'מרעל הקבורה', והיית אומר להם: אל תחשבו שכובע וזקן

עד מהרה מגיעה התוצאה של גישה זו: 'ולא ישמע אליהם!' שכן ילד צריך לקבל כל הזמן עידוד וטפיחות שכם, והורים שמשדרים ביקורת ללא הרף הורסים אותו בידיהם.

עלינו להסביר לילדים שוב ושוב כי אנו גאים בהם ותמיד אנו שמחים בהם וכך לבנות אותם!

ונסכם: התפקיד שלנו כהורים הוא להצליח ולהגיע לנפש ילדינו, ולהדליק להם אורות בנפש, לחזק אותם, ולהאיר להם את כל הטוב שבעולם...

התכלית היא להצליח ולהקהיל את כל עם ישראל, על ידי שנתאחד ונוריד את כל המחיצות ונחבר את כל החלקים, אבל בשביל שהאדם יוכל לחבר את הכלל, עליו לחבר את חלקיו האישיים היינו עם בני ביתו: אשתו, ילדיו, הוריו, ורק אחר כך ניתן לו הכח מן השמים להרחיב את

וישנם הורים ש'הגדילו' לעשות והם מעירים כל הזמן ובתמידיות לילדיהם! והתכונה הזו היא פתח לרעות רבות ואימות...!

וכך הובא בספר ומתוק האור (חנוכה חלק א - עמוד שמב, להגה"צ הרב שלמה לוויןשטיין שליט"א):

בפרשת בן סורר ומורה כתוב: "כי יהיה לאיש בן סורר ומורה איננו שמע בקול אביו ובקול אמו ויפרו אתו ולא ישמע אליהם" (דברים כא, יח), ופירושו מובן.

אמנם הרבי מקלוזינבורג פירש את הפסוקים כך: 'כי יהיה לאיש בן - מזל טוב! סורר ומורה איננו' - הוא ילד טוב. 'שמע בקול אביו ובקול אמו'...

אך בכל זאת 'ויפרו אתו' - אף פעם אין להם מילה טובה לומר עליו, תמיד יש להם ביקורת, ותמיד הוא אינו מספיק בסדר בעיניהם.

מעין החכמה

גדלותם של הלומדי תורה, השתוקקו לכך...

ומכיון ששכך היה מדבר תמיד בשבח כל הרבנים וגדולי התורה, ומחבב את התורה ולומדיה על בני ביתו, לכן העניקו לו מהשמים את המתנה הגדולה, העצומה והנשגבה, הקיימת בכל העולמות כולם, בעולם הזה ובעולם הבא, והיא: 'דור ישרים יבורך!'

התרגש כל כך, שמח כל כך, ואם יכל נישק את ידו, באהבה אמיתית, באהבה ווקדת!

ובניו, שראו את האהבה, חשו את ההערכה, קלטו את ההכנעה והביטול, הבינו: אין דבר מפואר יותר מאדם הלומד תורה! אין דבר חשוב, יקר, ונעלה, מיחודי הלומד תורה. ומכיון שראו את

המאחד, ואט, אט, לשזור עוד חוט ולחברם זה בזה, לכל אדם יש יתרונות ויש חסרונות, **חובתנו היא למצוא את היתרון ואותו להעצים וממנו להתחיל את נקודת הקשר שילך ויתעבה...**
ועתה נעבור לשולחן שבת...

על מי מנוחות ינהלני...

השבת מתחילה לפסוע בין הבתים... דופקת על פתחיהם ומוצאת את הילדים מהודרים בבגדי שבת, הנשים מתכוננות להעלות את השלהבת בנרות¹³ ולקבל את השבת...

המעגלים ולהגדילים, עד שבסופו של דבר הוא מתפשט מגשמייתו וטומאתו, והוא זוכה ומצליח לאחד את הכלל.
וכאמור: הרוצה להצליח ולחבר את אשתו וילדיו אליו, עליו להתייחס בעין טובה אל החוט המקשר,

יום ששי אחרי הצהרים, קדושתה של השבת מתחילה כבר להראות את אותותיה בלבבות.
העולם מעלה אבק אחרון של חולין... והשבת עומדת ממרחק ומצפה לאוירת החולין שתעלם...

מעין החכמה

מסביב שוררת דממת קודש, ספוגה רטט נשמה. לאזני רוחך מגיעים צלילים כה נעימים המציפים את כולך והופכים לערגה צובטת לב...

והנה מרגישה את כיצד מלאך השלום והאהבה פרש כנפיו על ביתך, בהן הביא מנוחה ונחמה, ברכה ונועם, שמחה ואהבה. וכל אלה מוצאים הד בלבבך הנפעם מגיל. באותו רגע מרומם ונעלה, הפך ביתך פתאום לכעין בית מקדש: שולחןך - מזבח, ונרות השבת - המנורה הקדושה.

ומי הוא הכהן הגדול במקדש מעט זה? בידי מי נמסרה השליחות הקדושה להעלות את הנרות במנורה? רגש נעלה אופף אותך, כאשר הינך רואה את עצמך כמלכת ארמון השבת המפואר שלך, ככהן הגדול של מקדשך המעט.

איזו התרוממות נפש מופלאה!...

13. כתב הגאון הרב חיים דוד רוזניץ שליט"א (למעלה מן השמש, חלק כ - עמוד 42), ז"ל:

התדעי, אשה יהודיה, את מובנם ומשמעותם של הנרות, אשר את מדליקה מדי ערב שבת בהתלהבות כה עילאית? התביני את שפתם של נרות שבת הנדלקים על ידך? התשמעי את קולם הטמיר, הממלא את ביתך צלילים נשמתיים כה ענוגים וערבים?

ערב שבת בין הערבים. כבר נשמעים צעדיה של שבת המלכה. ביתך כבר לבש את החן המיוחד של שבת. עטה את לבוש השבת שלו - המפה הצחורה והמבהיקה - עליו כבר ערוכות החלות השחומות והריחניות, ולצידין הפמוטים המבריקים ניצבים מוכנים לקבל את פני האורח החביב - השבת...

וראש המשפחה, מנהיג הבית, באותם רגעים קדושים מתעלה במדרגתו הרוחנית, ומקבל כחות לנהל את שולחן השבת...

ראש המשפחה מקבל כחות להשפיע על ידי תפילותיו, ברכותיו, ומחשבתו הטובה, על כל אחד ואחד מבני ביתו. ואם הוא ידע לנצל את הכחות הללו, ויתחנן לה', מעומק הלב, על אשתו וילדיו הוא יוכל לפעול כל מה שירצה...

ולאחר נטילת הידים והבציעה על הפת, מתיישבים יחד כל בני המשפחה, ומטיבים את לבם במאכלי השבת הערבים.

ובין מנה למנה, צריך למלאות את סעודות השבת בתוכן רוחני, בשירה, בדברי תורה, בסיפורי צדיקים, ובשיחה שקטה ונעימה בין כל בני המשפחה (בוודאי שאסור במעמד העילאי הזה לדבר לשון הרע, שטויות ופוליטיקה)...

וכאשר הסעודה מתנהלת לה כך, השולחן הזה עולה ומוקטר להקב"ה... ועליו נאמר הפסוק: "וַיִּדְבֹר אֱלֹהִים זֶה הַשְּׁלֹחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה' (יחזקאל מא, כב)..."

וכאן נחדד נקודה אחת...

וכאן, מוטלת החובה על ההורים להיות עירנים. האם הילדים גם שותפים לתחושה הזו, או שיש משהו שמפריע להם?

הנסיון הוכיח, שאם בזמן כניסת השבת הילדים רעבים או עייפים, התחושה הזו תגרום להם להיות מצוברחים, עכשיו, ובעיקר בשולחן שבת. ולכן נהגו עם ישראל לחלק לילדים שקית ממתקים לפני הדלקת נרות, כדי שתתיישב דעתם, עכשיו, ובעיקר בשולחן שבת.

ולאחר שכבר כולם מוכנים גופנית ונפשית לבואה של השבת אפשר ללכת לבית הכנסת...

ליל שבת קודש. כל לב יהודי הומה ומשתוקק לקדושת השבת. וכאשר חוזרים מבית הכנסת ומתאספים סביב השולחן המוצע במפה יפה, והערור ככלים נאים ובסלטים משובחים, הלב מתרחב...

שלהבות נרות השבת, שהועלו על ידי עקרת הבית, מפיצים רוגע ושלווה, וממלאים את אור הבית בתשוקה למשהו...

כל בני הבית עומדים סביב השולחן ומתחילים יחד לשיר 'שלום עליכם מלאכי השלום', ולאחר מכן 'אשת חיל מי ימצא'...

מעלת השירה בשבת

רבותינו הקדושים ראו בעיני הבדולח שלהם בזמירות השבת כמקור

בזמירון שזכינו להוציא לאור 'משולחנו של אבינו', כתבנו כך:

ובקיום מצוותיה בשמחה, מבלי להציץ אל נגעי ופגעי הזמן והרחוב, ה' יצילנו.

וכבר נודע, שפעם התודה אחד מגדולי ישראל, על שמרוב שקידתו בלימוד התורה הקדושה, היה מקצר בסעודות השבת ביותר, כדי למהר לשוב אל לימודו, ועל כן ראה בשירי שבת כיביטול תורה, ולא נתן דעתו, לשורר זמירות השבת בשולחן שבת כראוי עם בנו יחידו, אך ביום מן הימים, הוא גילה, שבנו, יחידו, לא המשיך בדרכו אשר סלל - דרך התורה והקדושה, ופנה לרעות בשדות זרים...

לימים, ברגעים של חשבון נפש נוקב, פרצה אנחה כבדה מלבו והוא אמר לשוהה לידו: אני תולה את כל הכשלון בחינוך בני, בגלל שלא שרתי בשולחן שבת!

והמשיך ואמר: אם הייתי זוכה ומאריך בזמירות השבת בשולחן שבת כראוי, היתה מתיקות התורה חודרת בלבו של בני פנימה, וממילא הוא היה ממשיך כל ימי חייו בלימוד ועסק התורה הקדושה...

הנה בשמוע אדם הדברים האלו, הלא תסמר שערות אנוש עד היכן

אדיר להמשכה ישירה של אלקות וקדושה נוראה ונשגבה, היישר מרום העולמות העליונים הקדושים, עד האדם התחתון היושב בארץ הלזו, ובפרט לחינוך ילדי ישראל היקרים, לאהבת ה' וליראת שמים, לאהבת התורה ולקיום מצוותיה בשמחה, ולהחדרת הקדושה והשרשתה עמוק עמוק בלבם הזך והטהור פנימה, עד היות מדות נפלאות הללו קבועות בקרבם כיתד בל תימוט לעולם.

מלבד אשר נודע, כי על ידי הזהירות היתירה בזמירות השבת, נמתקים הדינים ומושפעים רחמים וחסדים,¹⁴ ויזכה האדם להשיג מדרגות נפלאות ונשגבות באמונה ובדביקות בה' יתברך, ואף יוכל לבוא לידי תשובה עילאה, ולתיקון הנפש מכל תחלואיה באמת.

גם בכח זמירות השבת, לשמור על הילדים היקרים מנגעי ופגעי הזמן והרחוב ה' יצילנו, ולסלול בקרבם דרכים ומסילות אל עולמה של התורה והשקידה בה, ולהחזיר בקרבם מתיקות בלי גבול בלימוד ועסק התורה, ומתיקות זו היא אשר תהיה ערובה להיותם בני תורה אמיתיים, הדבוקים בתורה הקדושה

מעין החכמה

ובסידור בית יעקב ליעב"ץ (זמירות ליל שבת - הערה א) כתב: 'האומרם מביא טובה לעולם, וה' דבק בו ומקשיב לקולו ומתרצה, ומקיים העולם שלא יחרב...'

14. כתב בסידורו של שבת (שורש שלישי, ענף ב - עלה ג, וז"ל: 'אזמרו' בשבחין - לשון זימור עריצים, על ידי השבחים של שבת כל הדינים בטלים ונמתקים...

טהרה על כל בן ובת המסובים בשולחן השבת, ומכחן הם מקבלים בנפשם עוז ותעצומות להתקדש ולעמוד כנגד כל מונע!

הדברים מגיעים, לבב מי לא יתר ממקומו, נוכח דברי אותו גדול...
ונסכם ונסיים: בעת זמירות שבת משתלשלת משמי רום, רוח

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

א. אשתו, ילדיו, הוריו, ורק אחר כך ניתן לו הכח מן השמים להרחיב את המעגלים ולהגדילם, עד שבסופו של דבר הוא מתפשט מגשמיותו וטומאתו, והוא זוכה ומצליח לאחד את הכלל.

ד. במהלך סעודת שבת, בין מנה למנה, **צריך למלאות את סעודות השבת בתוכן רוחני**, בשירה, בדברי תורה, בסיפורי צדיקים, ובשיחה שקטה ונעימה בין כל בני המשפחה (בוודאי שאסור במעמד העילאי הזה לדבר לשון הרע, שטויות ופוליטיקה)...

וכאשר הסעודה מתנהלת לה כך, השולחן הזה עולה ומוקטר להקב"ה... ועליו נאמר הפסוק: **וַיִּדְבֶר אֱלֹהִים זֶה הַשְּׁלֶחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'...**
ה. בעת זמירות שבת משתלשלת משמי רום, רוח טהרה על כל בן ובת המסובים בשולחן השבת, ומכחן הם מקבלים בנפשם עוז ותעצומות להתקדש ולעמוד כנגד כל מונע!

בכח זמירות השבת, לשמור על הילדים היקרים מנגעי ופגעי הזמן והרחוב ה' יצילנו, ולסלול בקרבם דרכים ומסילות אל עולמה של התורה והשקידה בה, **ולהחדיר בקרבם מתיקות בלי גבול בלימוד ועסק התורה, ומתיקות זו היא אשר תהיה ערובה להיותם בני תורה אמיתיים, הדבוקים בתורה הקדושה ובקיום מצוותיה בשמחה!**

א. השבת היא סוד האחדות, ולכן בכל יום השבת מאיר אור האחדות, **אך, זמן הפעולה העיקרי לאחדות המשפחתית הוא דוקא בזמני הסעודות!** בזמנים הללו ישנה סייעתא דשמיא מיוחדת לזכות לאחדות משפחתית, לזכות וליצור מערכת יחסים בריאה בין כל בני הבית.

ב. עלינו לדעת, כי מערכת יחסים בריאה, יציבה ותקינה, יכולה להיווצר ולהתקיים רק על ידי יצירת שיח נעים, מכובד, בגובה העינים, מלב אל לב, בין הורים לילדיהם באופן שהקשר הוא לא **סמכותני** כמפקד אל חייל בצבא, אלא סמכותי, דהיינו מחד להבהיר לילד מה אני דורש ומצפה ממנו, ומאידך להיענות לצרכי הילד.

ולכן אסור בשולחן שבת להיות ביקורתיים על אף אדם ובמיוחד לא על ילדיו, כי הביקורת היא כלי נשק מסוכן ומי שלא יודע להשתמש בו יכול להחריב את ביתו.

ג. התפקיד שלנו כהורים הוא להצליח ולהגיע לנפש ילדינו, ולהדליק להם אורות בנפש, לחזק אותם, ולהאיר להם את כל הטוב שבעולם...

התכלית היא להצליח ולהקהיל את כל עם ישראל, על ידי שנתאחד ונוריד את כל המחיצות ונחבר את כל החלקים, **אבל בשביל שהאדם יוכל לחבר את הכלל, עליו לחבר את חלקיו האישיים, היינו עם בני ביתו:**

הפצת תורה חובקת עולם

- מרילנד
- ניו ג'רזי
- פנסילבניה
- סאו פאולו
- קוזומל
- קוויבק
- ועוד ...
- קליפורניה
- קנזס
- קולורדו
- דרום קרולינה
- יוטה
- אילינוי
- אריזונה
- גאורגיה
- קינגסטון
- טורונטו
- פריז
- בואנוס איירס
- אמסטרדם
- תאילנד
- טקסס
- פלורידה
- ישראל
- אונטריו
- מונטריאול
- מילאנו
- סלפורד
- ניו יורק
- ברצלונה
- גואטמלה

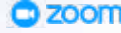
להצטרפות חייגו: 08-37-40-200

שעזרי השבוע

מפי הרה"ג רבינו ישראל אברנ'ל שליט"א

ראשון - כל שבוע בשעה: 17:00
שיעור 'זום' לדוברי השפה האנגלית עם תרגום

שני - כל שבוע בשעה: 20:00
בבית הכנסת 'שירת קטיף' רחוב שחף 91

יד בנימין

שלישי - י"ג שבת 23/1 בשעה: 19:00
בית הכנסת אהבת ישראל רחוב אלוף הרב גורן 1

ראש העין

חמישי - כל שבוע בשעה: 20:00
בבית המדרש 'המאיר לארץ' רחוב הקציר 666

נתיבות

לאור המצב הבטחוני מיקום השיעורים משתנה
יהיה ניתן להתעדכן באתר המאיר לארץ
www.hameir-laarets.org.il
* כל השיעורים יועברו בערוצי המדיה

ערוצי מחלקת המדיה
של בית המדרש המאיר לארץ

hameir-Laarets.org.il

המאיר לארץ

054-26-380-26

08-64-99-859
קו שמע - המאיר לארץ

פרשת בא

י' שבת התשפ"ד

זמני שבת קודש

רבינו תם	יצאת שבת	הדלקת נרות	עיר
18:07	17:34	16:43	באר שבע
17:05	17:33	16:42	תל אביב
18:02	17:30	16:39	חיפה
18:19	17:45	16:38	אילת
18:10	17:36	16:46	ירושלים
		16:26	ירושלים 40 דק'

מסילות אל הרב

מפי קדשו של אטור זיע"א

אפילו שאתה רואה יהודי רחוק, מכיון שיהודי בשורשו הוא מאמין, לכן לא צריך להרחיק אותנו. כדי להגיע לאמונה צריך פשטות, ומי שאין לו פשטות אף פעם האמונה שלו לא תהיה שלימה. הפשטות באה מאנשים שלא שואלים שאלות, הם מאמינים.

הפצת תורה חובקת עולם
היה שותף 08-37-40-200

לתרומות:

- בנק מרכזית דיסקונט, סניף 721 נתיבות, חשבון 23357
- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519
- בכל עמדות 'נדרים פלוס'

Français
joindre :

Русский
присоединиться:

English
to join:

Español
Para unirse:

עברית
להצטרפות: